

METODINĖ MEDŽIAGA

**SEKSUALINIO SMURTO ATPAŽINIMAS IR
PAGALBA KLAUSOS NEGALIAŲ TURINTIEMS
ASMENIMS**

2026

IVADAS

Kurtieji ir neprisigirdintys asmenys yra viena iš labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių, ypač kalbant apie smurto ir seksualinės prievartos riziką. Komunikacijos barjerai, ribota prieiga prie informacijos, priklausomybė nuo aplinkinių bei nepakankamas specialistų pasirengimas dirbti su kurčiųjų bendruomene dažnai lemia tai, kad smurtas lieka neatpažintas, neįvardytas arba laiku nesustabdomas. Ypač didelę riziką patiria kurčios moterys ir vaikai, kurių patirtys neretai lieka visuomenės paraštėse.

Ši metodinė priemonė skirta specialistams, dirbantiems su kurčiaisiais – socialiniams darbuotojams, pedagogams, psichologams, sveikatos priežiūros, teisėsaugos ir kitų sričių profesionalams. Priemonės tikslas – stiprinti specialistų kompetencijas atpažįstant seksualinės prievartos rizikos veiksnius, tinkamai reaguojant į galimus smurto atvejus bei kuriant saugią, pasitikėjimu grįstą aplinką kurčiosioms moterims ir vaikams.

Svarbu pabrėžti, kad kurtumas nėra tik medicininė būklė, tai ir kultūrinė bei kalbinė tapatybė. Kurčiųjų bendruomenė dažnai naudoja gestų kalbą kaip pagrindinę bendravimo priemonę, todėl informacijos prieinamumas, prevencinės žinios ir pagalbos mechanizmai turi būti pritaikyti jų komunikaciniams poreikiams. Nepritaikyta informacija gali tapti papildomu rizikos veiksniu, kuris tik didintų pažeidžiamumą ir izoliaciją.

Metodinėje priemonėje ypatingas dėmesys skiriamas prevencijai, ankstyvam rizikos atpažinimui ir tarpdisciplininiam bendradarbiavimui. Seksualinė prievarta prieš kurčias moteris ir vaikus dažnai susijusi su galios disbalansu, priklausomybe nuo suaugusiųjų ir autoritetų, ribotomis galimybėmis kreiptis pagalbos. Todėl specialistų vaidmuo tampa esminis, nes nuo jų žinių, jautrumo ir gebėjimo prisitaikyti prie individualių poreikių priklauso, ar pagalba bus veiksminga.

Ši priemonė siekia ne tik suteikti teorinių žinių, bet ir skatinti refleksiją, didesnę sąmoningumą bei atsakomybę dirbant su viena pažeidžiamiausių visuomenės grupių. Tik kryptingas, informuotas ir empatiškas specialistų darbas gali prisidėti prie saugesnės aplinkos kūrimo kurčiosioms moterims ir vaikams.